

Interviewet som metode

Interviewet er en anerkendt kvalitativ metode til at opnå viden om menneskers følelser, oplevelser og holdninger mm.

At foretage metodiske interviews, der kan skabe valid og gennemsigtig frembragt viden kræver både grundig forberedelse og øvelse. I nedenstående kan du læse en kort introduktion til, hvad et kvalitativt interview er, og hvordan du kan arbejde med interviewet som metode.

Hvad er et interview?

Interviewet er en samtale mellem en interviewer og én eller flere informanter. Det har et konkret formål, som på forhånd er fastlagt.

Intervieweren stiller spørgsmål og lytter aktivt til informantens (interviewpersonens) svar og fortællinger. Det er interviewerens opgave at guide samtalen og sikre, at informanten forstår spørgsmålene og besvarer dem fyldestgørende. Formålet med interviewet kan fx være at få svar på, hvad unge bruger biblioteket til, hvordan børn oplevede et bestemt arrangement eller hvad den typiske biblioteksbruger mener om biblioteket.

Med interviewet som metode, er det informanternes udtalelser, der bruges som dokumentation på, hvordan brugerne oplever forskellige indsatser på biblioteket.

I modsætning til spørgeskemaet som metode, kan interviewet bruges til at opnå mere detaljeret og dybdegående viden om den enkelte persons oplevelser og meninger om den enkelte indsats.

I tilrettelæggelsen af et interview skal du gøre dig klart, *hvad* du ønsker at vide noget om, for herefter at planlægge *hvordan* du bedst muligt opnår den ønskede viden gennem interviewet. Det kan fx være en indsats eller et arrangement, som du ønsker at evaluere og høre biblioteksbrugernes oplevelser af, eller et fremtidsprojekt, som du ønsker idéer til.

Det kan være en fordel at lave en konkret spørgsmålsformulering, der kan fungere som en form for undersøgelsesspørgsmål eller problemformulering, der styrer og afgrænser undersøgelsen.

Typer af interviews

Der findes forskellige typer interviews, som har hver sit fokus/formål samt fordele og ulemper.

Her præsenteres de tre mest almindelige typer; [personinterview](#), [gruppeinterview](#) og [fokusgruppeinterview](#).

Et personinterview er et interview med én enkelt person. Et gruppeinterview og fokusgruppeinterview er interviews med flere personer på en gang.

Fokusgruppeinterviewet adskiller sig fra gruppeinterviewet ved en opmærksomhed på den interaktion, informanterne har med hinanden. Interaktionen forstås som både det verbale (samtaler) og det nonverbale (fx kropssprog).

Enkelte personinterview har den fordel, at de gør det muligt at komme i dybden og opnå detaljeret viden om den enkelte informants oplevelser. Det kan generelt være lettere for intervieweren at interviewe én informant end flere, fordi det er lettere at holde fokus på en person af gangen. Samtidig kan det være lettere at nå ind til informantens ærlige mening.

I modsætning til personinterviewet, har gruppeinterviewet og fokusgruppeinterviewet den fordel, at de skaber mulighed for debat og diskussion mellem informanterne, der kan give en mere samlet forståelse af informanternes forskellige holdninger og oplevelser. Det kan dog være en udfordring for intervieweren at sørge for, at alle informanter kommer til orde. Gruppeinterviewet og fokusgruppeinterviewet har desuden det

vilkår, at informanternes udtalelser kan blive påvirket af, at de befinder sig i en gruppe med andre informanter, som de måske ikke kender. Det kan resultere i, at de fx holder deres mening tilbage, fordi den adskiller sig fra resten af gruppens.

Valget af interviewtype afhænger af interviewets fokus og formål. Tabel 4 nedenfor viser et overblik over de forskellige interviewtyper.

Tabel 4: Interviewtyper

	Antal informanter	Fokus og formål	Fordele
Personinterview	En person	Fokus på den enkelte persons holdninger, oplevelser eller narrative fortælling.	Gør det muligt at komme i dybden med den enkelte informants oplevelser og meninger.
Gruppeinterview	Ca. 4-8 personer	Fokus på interviewets indhold, dvs. det informanterne fortæller i gruppesammenhængen.	Er ressourcebesparende, fordi det er muligt at interviewe flere på en gang.
Fokusgruppeinterview	Ca. 4-8 personer	Fokus på både interviewets indhold, dvs. det informanterne fortæller, men også på interviewets form, dvs. det non-verbale, kropssprog, gruppedynamikken mv.	Gør det muligt at undersøge interviewets form, herunder gruppedynamikken, nonverbal interaktion mv.

Note: Der er ikke nogen fast regel for, hvor mange informanter man har til gruppeinterviews eller fokusgruppeinterviews. Flere lærerbøger i kvalitativ metode anbefaler mellem 4-8 informanter.

Interviewerroller og informanter

Intervieweren spiller en vigtig rolle i interviewet, som den der sikrer, at interviewet bidrager med den viden der er tilsigtet.

I interviewsituationen er det vigtigt at skabe en afslappet stemning mellem intervieweren og informanten, fordi det hjælper informanten til, at være mere åben og tale mere frit under interviewet.

Det kan derfor være en fordel at "smalltalke" med informanten lige inden interviewet går i gang for at bløde op på stemningen.

Det kan endvidere være relevant at gøre sig en række overvejelser forud for interviewet. Det er bl.a. vigtigt at gøre sig klart, *hvem* det er man skal interviewe. Er det fx personer fra andre kulturer, hvor bl.a. sprogbarrierer kan udfordre forståelsen mellem interviewer og informanten, eller er det fx børn man skal interviewe, som ikke har den samme tålmodighed som voksne, eller forstår lange spørgsmålsformuleringer.

På samme måde kan det være relevant at tage højde for, hvilken indflydelse ens egne karakteristika som interviewer har på informanten, fx ens køn, alder og etnicitet.

Interviewguide og konstruktion af spørgsmål

Interviewguiden er en liste over den række spørgsmål, man ønsker at stille under interviewet. Det er den der skal "guide" både intervieweren og informanten ind på de emner, man ønsker at indsamle viden om.

Interviewguiden kan være mere eller mindre struktureret og detaljeret alt efter, hvilken type interview man foretager, og hvilken viden man ønsker at indhente.

Interviewguiden udformes på baggrund af det forskningsspørgsmål, man indledningsvist har formuleret. Herudfra udarbejdes temaer og spørgsmål, der indfanger forskellige dimensioner ved det overordnede forskningsspørgsmål. I den forbindelse kan det være en hjælp at orientere sig i andre undersøgelser, der vedrører samme eller lignende emner for at hente inspiration til temaerne og de mere konkrete spørgsmålsformuleringer.

Der findes en lang række af forskellige spørgsmålstyper fx *indledende spørgsmål*, *opfølgende spørgsmål* mv. Interesserede kan læse mere om dette bl.a. i Steiner Kvaales bog "Interview" (2008).

Nedenstående er et eksempel på første del af en interviewguide:

Interviewguide	Undersøgelsesspørgsmål: <i>Hvad er fremtidens bibliotek?</i>
Introduktion	<p>Kort præsentation: <i>Interviewet er en del af bibliotekets undersøgelse af, hvad fremtidens bibliotek er. Formål er at undersøge, hvordan biblioteket bedst muligt imødekommer udviklingen af biblioteksbrugernes interesser og behov.</i></p> <p>Interviewet optages: <i>Interviewet vil blive optaget på bånd og transskriberet.</i></p> <p>Anonymitet: <i>Dit navn vil blive anonymiseret forstået på den måde, at vi ikke vil skrive noget, der kan lede tilbage til dig.</i></p> <p>Tid: <i>Interviewet vil tage højst en time</i></p>
Temaer	Spørgsmål
Arrangementer <i>Hvilke arrangementer skal fremtidens bibliotek have?</i>	<p>Først vil jeg gerne tale med dig/jer om arrangementer på biblioteket...</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Har du deltaget i arrangementer på biblioteket?</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Hvis ja: Kan du fortælle lidt om, hvilke arrangementer du har deltaget?</i> • <i>Hvis nej: Kan du uddybe, hvorfor du ikke har deltaget i arrangementer på biblioteket?</i> • <i>Har du idéer til interessante arrangementer, som biblioteket kunne holde til fremtiden?</i>
Søgefunktioner <i>Hvordan kan man søge efter medier på fremtidens bibliotek?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hvordan søger du efter en bog/musik eller andre ting, når du er på biblioteket?</i>

Interviewguiden indeholder en kort introduktion, hvor informanten bliver præsenteret for interviewet og de formelle forhold. Derefter er interviewguiden bygget op, således at højre kolonne indeholder de temaer, der er udarbejdet på baggrund af undersøgelsesspørgsmålet, og venstre kolonne indeholder de konkrete spørgsmål, der hører inde under hvert tema.

Det er en god idé at lære interviewguiden udenad inden interviewet, så man kan anvende den fleksibelt, og dermed blive i stand til at fokusere på informanten. Et godt kendskab til interviewguiden er alfa omega, i og med, at man minimerer risikoen for at overse eller glemme vigtige spørgsmål undervejs i interviewet. Et godt råd er at afprøve interviewguiden på kollegaer, venner eller familie, inden man går i gang med de rigtige interviews.

Interviewsituationen og gennemførelse af interviewet

Det er vigtigt, at interviewet foregår et sted, hvor der er ro, og hvor man kan sidde uforstyrret, fx. et lukket kontor eller lignende. Oftest optages interviewet med en diktafon eller med en mobiltelefon eller computer, der har optagelsesprogrammer. Der findes også mange eksempler på, at interviews er blevet filmet.

Optagelserne sikrer, at man får al informationen fra interviewet med, og senere har mulighed for at genlytte eller gense interviewet.

Bearbejdning af data

Oftest transskriberes interviewet eller dele af interviewet. Det vil sige, at alt det der er blevet sagt både af interviewer og informant skrives ordret ned. Transskribering er en central proces, fordi når interviewet er transskriberet kaldes det data/ empiri. Der er flere formål og fordele ved at transskribere interviewet. Transskriberingen er for det første en form for dokumentation af interviewets indhold. For det andet gør transskriberingen det muligt at få et overblik over interviewet og de enkelte udtagelser, og for det tredje gør den det let at inddrage eller referer til konkrete citater fra interviewet i en eventuel rapport/afhandling. Det kan dog være meget tidskrævende at transskribere, hvorfor man sommetider vælger kun at transskribere de mest relevante dele af interviewet.

Som et etisk hensyn sikrer man altid informanten anonymitet ved at erstatte deres rigtige navne med dæknavne.

Analyse og fortolkning af data

Datamaterialet kan analyseres på forskellige måder. Det kan analyseres på baggrund af teori, med det formål at opnå en dybere og mere fyldestgørende forståelse for informanternes udsagn, holdninger, oplevelser eller livshistorier. Datamaterialet kan også analyseres ved, at man sammenligner informanternes beskrivelser eller fortællinger med det informanter fortæller i eksisterende undersøgelser. Det kunne fx være andre bibliotekers undersøgelser eller undersøgelser fra andre lande. Hvordan datamaterialet analyseres afhænger således af, hvilken viden man er interesseret i at opnå.